

25.54x33.7	1/3	עמוד 12	סופהשבוע	08/12/2017	61353694-7
בנימין זאב הרצל - בהקשר לצינון - 80790					

בן כספית

על ראש שמחתו

הצהרתו ההיסטורית של טראמפ הגיעה לנתניהו בדיוק בזמן, אבל כשאדי השמפניה יתפוגגו ויתברר שירושלים נשארה אותה ירושלים, יצטרך ראש הממשלה להתייצב מחדש מול המציאות הסוגרת עליו. וכדי להימלט ממנה הוא יזדקק לנס אמיתי, גדול יותר אפילו מזה שאירע לו השבוע

בן כספית

על ראש שמחתו

כשאדי השמפניה יתפוגגו ויתברר שירושלים נשארה אותה ירושלים, יצטרך ראש הממשלה להתייצב מחדש מול המציאות הסוגרת עליו.

עמ' 12

1

הערת אזהרה

הכרזתו של הנשיא טראמפ על ההכרה בירושלים כבירת ישראל היא הישג גדול של בנימין נתניהו. מדיני, פוליטי ואישי. עוד בטרם נדע עד כמה גדול, אם בכלל, היה חלקו של נתניהו בהחלטת האמיצה/הזויה של הנשיא, צפוי נתניהו לגרוף את כל הקופונים האפשריים ממנה, ובצדק. ככה זה בפוליטיקה. זה קרה במשמרת של נתניהו, בעידודו של נתניהו ובהשראתו של נתניהו, אז זה נתניהו. גם אם מתישהו בעתיד נגלה שלביבי לא היה באמת קשר לסיפור הזה, כפי שטען אתמול עמיתי אריה אלדר ברדיו 103. כפי שהעובדה שממשל אובמה נמנע בהצבעה ההיא על ההתנחלויות במועצת הביטחון של האו"ם נזקפה לחובת נתניהו, כך המהלך הנוכחי ייזקף לזכותו.

להכרזה אין משמעות מעשית מיידית, אבל היא היסטורית במלוא מובן המילה. חוץ מזה שהיא מגיעה לנתניהו בול בזמן. מעולם הוא לא נזקק להישג כזה יותר מאשר השבוע. אפילו בימים השחורים ההם של פרשת "בר-און-חברון", כשהמתין ברעדה להחלטת היועץ המשפטי אם להגיש נגדו כתב אישום, הוא היה נידף פחות. בין הר החקירות שלו לתלולית הבאושה של ביטן והפגנת עשרות האלפים ברוטשילד במוצאי שבת, בא טראמפ ובלע את הכל. כדי להרגיע את מחאת קיץ 2011 הביא נתניהו את גלעד שליט. כדי לנסות להרגיע את מחאת חורף 2017, הוא הביא את ירושלים. ולכן, ירושלים הייתה השבוע על ראש שמחתו של נתניהו, ובצדק. הכי מתוק מבחינתו זה שכולם נאלצו לפרגן לו. היריבים הפוליטיים, הפרשנים, העיתונאים השנואים, כולם עטו על עצמם ארשת חגיגית ובפה מלא חצץ הרעיפו שבחים על נתניהו. אני מניח שבחמישי בבוקר הונח על שולחנו באופן חריג אפילו השער החגיגי של "ידיעות". כבר מוזמן הוא לא היה מרוצה משער שלהם. לך תדע, אולי זה הזמן לחדש את השיחות עם נוני. מה שנשאר זה לוודא שההכרזה הזו לא

תדליק את המזרח התיכון. חמאס הבטיח "לפתוח את שערי הגיהנום" אבל במזרח התיכון שערי הגיהנום נפתחים כשנוח להם, לא לאיסמעיל הנביה. האסונות באזורנו מגיעים בהמוניהם, אבל בזמן שלהם. לא שלנו. וזה כמעט תמיד בהפתעה, וכמעט תמיד בזמן הכי פחות נוח לכולם. כנ"ל לגבי האיומים שמטיחים בשכונה שלנו כולם, זה נגד זה. בדרך כלל אלה מתגלים כאיומי סרק, והנמרים כנמרי נייר. את ההתלקחות או הפיצוץ יביאו אלה ששותקים, שנחבאים אל הכלים, שמגיחים מתוך האפלה, כשאף שירות מודיעין מהולל לא מצליח לנבא אותם מראש. כך "האביב הערבי", האינתיפאדה הראשונה ועוד שאל שמחות מהסוג הזה.

כאן צריכה להיכנס הערת האזהרה הקבועה: מכיוון שאצלנו אין כללים, איזונים, בלמים או היגיון, הכל יכול לקרות בכל רגע נתון. לא מומלץ להתעלם ממבול האזהרות על הסלמה או התלקחות שעלולות להגיע בעקבות הכרזת הנשיא. זה יכול להיגמר כמו חיסולו של השייח' אחמד יאסין, שהיה אמור להדליק את המזרח התיכון (אבל כלום לא קרה), או להפך. השטחים די סערו ביום חמישי, וכשהטור הזה נכתב היה מדובר, עדיין, בעשרות פצועים בלבד. ולכן הכרזת הנשיא טראמפ בעניין ירושלים תישפט במבחן ההיסטוריה והמציאות. אם תעבור בשלום יחסי, אפשר יהיה לברך על המוגמר. אם תצית תבערה גדולה, זה כבר סיפור שונה לגמרי. הרי בסופו של דבר, ירושלים היא בירת ישראל עוד לפני טראמפ, ותהיה גם אחריו. שום דבר ממשי בשטח לא עומד להשתנות. העיר תישאר מחולקת למזרח ומערב, הפלסטינים ימשיכו לשנוא אותנו, ואנחנו לא ממש נאהב אותם בחזרה, ובאופן כללי, כמו ששר הביטחון ליברמן נוהג להגיד, שום דבר טוב לא מאיים עלינו.

ההכרה בירושלים (המערבית) כבירת ישראל היא אירוע הסברתי. נחמד מאוד, טוב מאוד, אפשר גם בלעדיו ולכן שאלת המחיר חשובה. אם ההכרזה על ירושלים תצית אינתיפאדה רביעית (בהנחה שאתם סופרים את גל פיגועי היחידים שפרץ לפני יותר משנתיים כאינתיפאדה זוטא),

אז זה ממש לא היה כדאי. טראמפ ייזכר כמי שניסה לכבות מדורה קטנה עם ג'ריקן בנזין, או מרח כמות הגונה של גריז על המדרון החלקלק שבו יושבים כולנו.

2

גרסאות סותרות

שאלה נוספת, שאין עליה תשובה, היא למה. מה הוביל את הנשיא טראמפ, כנגד כל הסיכויים, יועצים, בעלי ברית ואזהרות, ללכת על המהלך הזה? את השאלה הזו שואלים כולם, גם במעגל הפנימי של הנשיא. שר ההגנה מאטיס, שנשאל על כך במסיבת עיתונאים, התחמק. הוא אמר שאת המלצתו מסר לנשיא בדיון פנימי וסירב להוסיף. מאטיס, כמו הרוב הגדול של אנשי הנשיא שאינם בני משפחתו או אוונגליסטים, התנגדו. למרות הכל, טראמפ הלך על זה. על הראש של אבו מאזן, בין העיניים של אי-סיסי והסעודים, בהתעלמות מוחלטת מבעלות בריתה של ארה"ב באירופה ואזהרותיהם של גורמי הביטחון. נכון, כשמדובר בטראמפ, אף אחד לא מופתע. הוא אוהב לבעוט במוסכמות, לנפץ קופסאות וליהנות מהמהומה, ועדיין, כשבמקביל ממשיך הצוות שלו, בראשות ג'ארד קושנר, לטרוח על "תוכנית שלום", המהלך הירושלמי נראה יותר כמו סיכול ממוקד למו"מ המדיני העתידי מאשר הכנות לקראתו.

יש שתי תשובות אפשריות לשאלה הזו: התשובה המתוחכמת והתשובה הפשוטה. נתחיל במתוחכמת: תוכנית השלום של צוות טראמפ מתקדמת ונמצאת בתהליך גיבוש. היא לא תערב לחיכו של נתניהו. ההכרזה על ירושלים היא סוכרייה שאמורה להמתיק את הגלולה המרה שתגיע אחר כך. זאת ועוד: היא תעגן באופן סופי את מעמדו של טראמפ כחסיד אומות העולם, אחד מגדולי הציונים מאז הרצל, יהודי שנחטף בלידתו והוטבל לנצרות בכפייה ומוכ"ל "לה פמיליה". במצב כזה, מה שלא יציג כ"עסקת השלום האולטימטיבית" בפני עם ישראל בעוד כמה חודשים, ייתפס באור חיובי. יהיה לנתניהו קשה מאוד להפוך את טראמפ למודל הג'ינג'י של אובמה.

לחיזוק הגרסה הזו אפשר להוסיף את העובדה שהשגריר הישראלי בווישינגטון רון דרמר נשמע בשבועות האחרונים מתלחש על "משהו גדול" שמתבשל.

וגם את זה שג'ארד קושנר, שהופיע ביום ראשון האחרון ב"פורום סבן", אמר למי שאמר מיד לאחר ההצהרה הנשיאותית על ירושלים ש"זה רק הצעד הראשון". הבעיה היחידה עם התשובה הזו היא, שאם היא נכונה, זה אומר שטראמפ הוא אסטרטג גדול, מדינאי גאוני, מנהיג בעל חזון נדיר וכושל מופלא לראיית הנולד. מי שמאמין שכזה הוא דונלד, מוזמן להאמין לתשובה הזו.

ואם כבר אנחנו מאמינים לתשובה הזו, צריך להוסיף: בעיקרון, טראמפ צודק. אם ההכרזה באה בעקבות תהליך קבלת החלטות וניתוח אמיתיים, הרי שזו מחשבה מחוץ לקופסה קלאסית ושבירת תקרות הזכוכית השונות שמגבילות את מה שמכונה "תהליך השלום" במזרח התיכון. ההכרזה גם עשויה להוריד את האסימון אצל הפלסטינים, שממשיכים להאמין שהזמן פועל לטובתם. ובכן, זה עתה הוא פעל לרעתם. ההתעלמות של

בין הר החקירות לתלולית הבאושה של ביטן והפגנת עשרות האלפים ברוטשילד במוצאי שבת, בא טראמפ ובלע את הכל. כדי להרגיע את מחאת קיץ 2011 הביא נתניהו את גלעד שליט. כדי לנסות להרגיע את מחאת חורף 2017, הוא הביא את ירושלים

26.16x28.81	2/3	עמוד 13	טוֹפֵהשְׁבוֹעַ - מַעְרִיב	08/12/2017	61353739-7
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790					

נתניהו משקיף על העיר העתיקה, מרץ 2016. מעולם לא נזקק להישג כזה יותר מאשר השבוע
צילום: יונתן זינדל, כלאש 90

נשארו מקופלות בנאומים. גם בתחום הזה טראמפ ונתניהו מהווים שני חצאים של אותו שלם פטפטן ורהבתן. הם עושים הרבה מאוד רעש, אבל כשהדי הנאום התורן מתפוגגים, לא נותר מאומה. אם בכל פעם שנתניהו נאם נגד הגרעין האיראני הייתה מושבתת צנטריפוגה אחת, כבר לא היה גרעין איראני. טראמפ, אותו כנ"ל בדיוק. הוא מצייץ נגד קים ג'ונג און על בסיס יומי, הוא כבר קרא לו "גמד" ואפילו "שמן", אבל הטילים הצפון-קוריאניים ממשיכים להיות משוגרים בקצב רצחני. ולכן, השאלה היא מה יבנה טראמפ קודם: את השגרירות בירושלים, או את החומה בגבול מקסיקו. בשני המקרים, המנופים עוד לא הופיעו בשטח, וספק אם יופיעו בשנים הקרובות.

טראמפ ביצע מהלך גאוני. לא פחות. נכון שבעוד יומיים-שלושה זה יתפוגג וניאלץ לחזור לסחי של חוק ההמלצות, ביטן והמשבר בקואליציה, אבל בינתיים יש מצב שבמקום שההפגנה ברוטשילד במוצ"ש תעלה מ-30 אלף ל-100 אלף, היא תרד ל-3,000. מתנה גדולה יותר מזו נתניהו לא יכול היה לבקש מהחבר שלו בבית הלבן. ועוד משהו לסיום: החוק ההוא שעבר בקונגרס האמריקאי ב-1995, ומאז נדחה על ידי כל הנשיאים האמריקאים פעם בחצי שנה, הכיל שני אלמנטים: הצהרת, ובו הכרה בירושלים כבירת ישראל, וביצועי, העברת השגרירות מתל אביב לירושלים. טראמפ, איש הדיבורים, העדיף ללכת על החלק ההצהרתי. את המעשה, לא עשה. רק דיבר עליו. בתום הנאום חתם כמו כל קודמיו על צו נשיאותי הרוחה את העברת השגרירות בחצי שנה נוספת. עד עכשיו כמעט כל הבטחות הבחירות של טראמפ

למנוע צמיחה ואת הפייק ניוז לאמת לאמיתה. שניהם אובססיביים ביחסם לתקשורת, נהנים לחבוט בכלי תקשורת מסוימים ובעיתונאים בכירים על רקע אישי, נעלבים במהירות ומשוכנעים שהם מתת האל לארצם ולעמם אבל הסמולנים הליברלים הבוגדניים קשרו קשר נגדם, יחד עם חייזרים מהחלל החיצון והקרן החדשה, ויעשו הכל כדי להפילם. ועוד משהו: שניהם מסובכים בחקירות. הסביבה הקרובה של שניהם נעצרת, נחקרת, בכיריה הופכים לעדי מדינה (ארי הרו אצל ביבי, מייקל פלין אצל טראמפ) והאש מלחכת את שולי גלימותיהם. במובן הזה, ההכרזה על ירושלים הביאה לשניהם מזור מידי, אם כי זמני. בבת אחת חדלו אמצעי התקשורת בניו יורק, וושינגטון, ירושלים ותל אביב לדוש בחקירות-שמקירות האלה שמובילים כל מיני גורמים בוגדניים, ועברו לעסוק בבירת הנצח של ישראל. מהבחינה הזו,

טראמפ מהאיומים ומהאזהרות שקיבל בכמויות מסחריות מכל עבר בימים שלפני הכרזתו, מפיחה תקווה מסוימת שקורה כאן משהו אחר, שונה לגמרי ממה שהכרנו עד עכשיו. ומכיוון שמה שהכרנו עד עכשיו הוא בעיקר דם, אש ותמרות עשן, אז יש מקום לתקווה זהירה. התשובה השנייה פשוטה בהרבה: טראמפ לא כזה מתוחכם, והדיל האולטימטיבי שלו הוא זריית אשלויות והפצת פייק ניוז. הוא בסך הכל רצה לרצות את הבייס האוונגליסטי שלו, שהפעיל לחץ כבד בעניין ירושלים מאז הבחירות. פוליטית, טראמפ וביבי הם תאומים שהופרדו בלידתם. שניהם סוגדים לבייס האלקטורלי ומוכנים להוריד עברו את הירח והכוכבים. שניהם חזקים בנאומים, דיבורים, הצהרות ושאר מעשים "היסטוריים", וקצת יותר חלשים בצד המעשים האמיתיים. שניהם נרקיסיסטים שהפכו את הכאוס הפוליטי

24.91x33.97	3/3	14	עמוד	טופהשבווע	08/12/2017	61353740-9
בנימין זאב הרצל - בהקשר לציונו - 80790						

צילום: אבשלום ששוני

הצטרפותו של יו"ר הקואליציה, דוד ביטן, למעגל השחיתות המעובה המקיף את נתניהו, מבשרת רעות. ביטן היה הפה, השוט, האגרוף ואיש הביצוע של נתניהו בשנתיים האחרונות לכל דבר ועניין. הכי קרוב, הכי משפיע, הכי חזק. עכשיו, כמו שפואד המנוח היה נוהג להגיד, "הנ"ל ז"ל". מטאפורית, כמובן

למדי ודי נאמן למשפחה הקיסרית. מצד שני, קיש יודע לשלוף אגרוף ולבריין את עצמו במסדרונות הכנסת. גם זה כבר הוכח בעבר. כך או אחרת, מלאכתו של יו"ר הקואליציה הבא תהיה קשה משל קודמו. כי גם הקואליציה, זה לא מה שהיה פעם. מצבו הפוליטי של נתניהו לאחר פארסת חוק ההמלצות קשה מכפי שהיה קודם. החרדים זועמים, חוק המרכולים מתעכב, המערכת החיסונית של הקואליציה נפגעה, היא חשופה בהרכה לפגעים מזדמנים, מורדים ושאר קלקולים. בדיוק כמצבו של העומד בראשה, בנימין נתניהו.

מה שצריך להדאיג את ביבי השבוע יותר מכל, הוא מה שקרה בסוף השבוע האחרון למשה כחלון. שר האוצר, שהאמין שאפשר לנפנף את חוק ההמלצות הצדה בשיטה הכחלונית הידועה של מסמוס חלקי, פשרה מפא"יניקית והתשה פוליטית, חטף מכה כואבת. למזלו, הוא התעשת בזמן, תיקן בתנועה והפך את המכה שספג מאסטרטגית לטקטית. עכשיו, אם כחלון כרע תחת הלחץ הזה, תארו לעצמכם מה יקרה לו ולשותפים הקואליציוניים הנוספים תחת המלצת משטרה חד-משמעית להעמדת ראש ממשלת ישראל לדין בגין קבלת שוחד. ההמלצה תלווה בפרסומים רבים ובפרטים חדשים על ממצאי החקירה, וכדי למסמס גם אותה יצטרך נתניהו שטראמפ יגיע לכותל, יתגייר בפומבי (גיור אורתודוקסי), יתגייס למשמר הגבול ויישבע אמונים לשרה. מכיוון שזה לא יקרה, יצטרך נתניהו לגייס את כל כישוריו הפוליטיים האגדיים (זה לא נאמר בצנינות), כדי לשרוד. וגם זה, כנראה, לא יספיק.

בחקירתו השישית הראה נתניהו, לראשונה, סימני מצוקה. הוא הלם בכוח על השולחן, נתפס בהפתעה, התבלבל וניכר היה בו שנקלע ללחץ. אף על פי שהוכן לחקירה בקפדנות ובדקדקנות, נתניהו הבין בסופה של החקירה הזו שהוא נמצא בקוראלס. תיק 1000 יניב כתב אישום, במקום או במאוחר. כדי לפרוץ את הקוראלס הזה ולהימלט מגורלו, יזדקק נתניהו לנס, גדול יותר אפילו מזה שאירע לו השבוע. ❖

3 סימני מצוקה

כשמעגלי הריקודים יתפזרו ואדי השמפניה יתפוגגו, ויתברר שירושלים נשארה אותה ירושלים בדיוק, יצטרך גם נתניהו להתייצב מחדש מול המציאות הסוגרת עליו. מצבו בתחום החקירות מעולם לא היה רע יותר. הצטרפותו של יו"ר הקואליציה, דוד ביטן, למעגל השחיתות המעובה המקיף את נתניהו, מבשרת רעות. ביטן היה הפה, השוט, האגרוף ואיש הביצוע של נתניהו בשנתיים האחרונות לכל דבר ועניין. הכי קרוב, הכי משפיע, הכי חזק. עכשיו, כמו שפואד המנוח היה נוהג להגיד, "הנ"ל ז"ל". מטאפורית, כמובן.

ביטן יצא מחקירתו הראשונה כקבלן ביום כלולותיו, ונפל למלכודת המשטרית העתיקה ביותר בתולדות יאח"ה. הם שאלו אותו שאלות מנומסות, נתנו לו לנעול את עצמו בגרסאות, חייכו והסתחבקו והציעו קפה. בפעם השנייה, הטיחו בו את מה שהצטבר נגדו בשנה וחצי האחרונות. לא לחינם אמר ביטן כשיצא מהחקירה הראשונה שהוא ממשיך כרגיל, ואילו אחרי השנייה נראה קצת אחרת ומלמל "נחיה ונראה".

הדפיקות הנשמעות ברקע, מתוך הליכוד, הם הנגר שבונה את ארון המתים הפוליטי של האיש החזק לשעבר. במקביל, תופרים חליפות האודישנים לתפקיד יו"ר הקואליציה נמצאים בעיצומם, ולו הייתי צריך להמר על המועמד המוביל, הייתי הולך על ח"כ יואב קיש. מצד אחד, יש לו נראות מכובדת והוא משרד סוג של נימוס יחסי. בהשוואה לצמד הדודאים, ביטן ואמסלם, קיש הוא ג'נטלמן בריטי בכפפות לבנות, חליפת שלושה חלקים משובצת ומגבעת צילינדר. טייס קרב בחיל האוויר, רהוט